

Datu valsts inspekcija

Vispārīgā datu aizsardzības regula

Datu aizsardzības speciālists

Datu subjekta informēšana,

Atbildība

Datu valsts inspekcijas direktore Daiga Avdejanova

67223131

17.04.2018., Rīga

Datu valsts inspekcija

JAUNAIS ES DATU AIZSARDZĪBAS REGULĒJUMS — STIPRĀKA AIZSARDZĪBA un JAUNAS IESPĒJAS

- Jaunā Regula stiprinās fizisko personu tiesības uz personas datu aizsardzību, atspoguļojot datu aizsardzības būtību kā Eiropas Savienības pamattiesības. <http://www.dvi.gov.lv/lv/par-regulu-un-datu-aizsardzibu/>

Datu valsts inspekcija

Vispārīgās datu aizsardzības regulas ietekme (evolūcija nevis revolūcija)

Datu subjekta kontroles
tiesības;

- pārredzamība un izmantošanas kārtība;
- piekļuves tiesības;
- tiesības labot;
- tiesības uz datu pārnēsāmību;
- tiesības uz dzēšanu (tikt aizmirstam);
- tiesības tikt informētam;
- tiesības ierobežot apstrādi;
- tiesības iebilst.

Pārskatatbildība;

- Personas datu aizsardzības speciālists;
- Ietekmes novērtējums;
- Rīcības kodekss;
- Sertifikācija.

Datu drošība

- Apstrādes drošība;
- Pārkāpuma paziņošna uzraudzības iestādei;
- datu subjekta informēšana par pārkāpumu.

Vispārīgā datu
aizsardzības regula
99.panti.

Direktīva 95/46/EK
34.panti.

Datu valsts inspekcija

Datu apstrādes principi, nemainīgi

godprātīgu un likumīgu
personas datu apstrādi un
datu subjektam pārrēdzamā
veidā

personas datu apstrādi tikai
atbilstoši paredzētajam
mērķim un tam
nepieciešamajā apjomā

Lai aizsargātu datu
subjekta intereses,
pārzinis nodrošina:

tādu personas datu glabāšanas
veidu, kas datu subjektu ļauj
identificēt attiecīgā laikposmā, kurš
nepārsniedz paredzētajam datu
apstrādes mērķim noteikto
laikposmu

personas datu pareizību un to
savlaicīgu atjaunošanu, labošanu
vai dzēšanu, ja personas dati ir
nepilnīgi vai neprecīzi saskaņā ar
personas datu apstrādes mērķi

Datu valsts inspekcija

Personas datu aizsardzības speciālists

Pašreizējā situācija attiecībā uz personas datu aizsardzības speciālista institūtu Latvijā

- Saskaņā ar Fizisko personu datu aizsardzības likuma 21.¹ pants ļauj pārzinim norīkot personas datu aizsardzības speciālistu.
- Fizisko personu datu aizsardzības likuma 21.¹ panta otrajā daļā noteikts, ka *«Par personas datu aizsardzības speciālistu norīko fizisko personu, kurai ir augstākā izglītība tiesību zinātņu, informācijas tehnoloģiju vai līdzīgā jomā un kura ir apmācīta Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.»*
- Apmācības kārtība noteikta Ministru kabineta 2008.gada 5.februāra noteikumos Nr.80 «Personas datu aizsardzības speciālista apmācības kārtība»
 1. Nepieciešams nodrošināt izglītības prasību izpildi;
 2. Nepieciešams apgūt apmācības programmu 42 akadēmisko stundu apjomā (pašlaik tiek piedāvāta privātos apmācību veicējos privātās/publiskās sadarbības ietvaros);
 3. Sekmīgi jānokārtā pārbaudījums Datu valsts inspekcijā (Noteikumu 23.punkts nosaka, ka viena atbilde, kas novērtēta zemāk kā ar 4 ballēm ir pamats pārbaudījuma nenokārtošanai).
- Pēc kvalifikācijas iegūšanas personas datu aizsardzības speciālistiem ir jāuztur kvalifikācija.
- Pašlaik kvalifikāciju ir ieguvuši 336 personas datu aizsardzības speciālisti.
- Nākamais pārbaudījums š.g. 8.maijā, pieteikšanās līdz š.g. 24.aprīlim.

Datu valsts inspekcija

29.panta darba grupas vadlīnijas attiecībā uz datu aizsardzības speciālistiem

- http://ec.europa.eu/information_society/newsroom/image/document/2016-51/wp243_en_40855.pdf
- Kas tiek izrunāts?
 - norīkošana;
 - postenis (amats);
 - uzdevumi.
- Kas netiek izrunāts?
 - kvalifikācijas prasības;
 - Sertifikācija.

Norīkošana

- Obligāti jānorīko, ja:
 - apstrādi veic publiska iestāde vai struktūra, izņemot tiesas, tām pildot savus uzdevumus;
 - pārziņa vai apstrādātāja pamatdarbība sastāv no apstrādes darbībām, kurām to būtības, apmēra un/vai nolūku dēļ nepieciešama regulāra un sistemātiska datu subjektu novērošana plašā mērogā;
 - pārziņa vai apstrādātāja pamatdarbības ietver īpašo kategoriju datu saskaņā ar 9. pantu un 10. pantā minēto personas datu par sodāmību un pārkāpumiem apstrādi plašā mērogā.
- Datu aizsardzības speciālistu iespējams norīkot citos gadījumos

Norīkošana II

- Lēmuma pieņemšanas procesa dokumentācija;
- Pārskatatbildības nodrošināšanas līdzeklis;
- Skaidrs lomu sadalījums, ja lomu izpilda vairākas personas;
- Pamatdarbība – Darbība, kas nepieciešama, lai sasniegtu pārziņa vai operatora mērķus;
- Plašs apjoms skaidrots Vispārīgās datu aizsardzības regulas 91.apsvērumā

Vērā ņemamie faktori

- iesaistīto datu subjektu skaits;
- Datu daudzums un kategorijas;
- Apstrādes ilglaicīgums;
- Ģeogrāfiskais tvērums.

Norīkošana III

- Regulāra un sistemātiska novērošana – 24.apsvērums;
- Datu aizsardzības speciālista norīkošana operatoram;
- Pieejams no katras filiāles (Saskaņā ar Vispārīgās datu aizsardzības regulas 37.panta otro daļu) speciālistam ir jābūt viegli pieejamam no visām iesaistītajām pusēm;
- Prasmes atrunātas Vispārējās datu aizsardzības regulas 97.apsvērumā Tiek uzsvērts, ka speciālista kvalifikācijai, prasmēm un pieredzei ir jāatbilst plānotajai datu apstrādei;
- Spēja pildīt uzdevumus – Jāņem vērā gan personīgās, gan profesionālās īpašības;
- Informācijas sniegšana datu subjektam par speciālista kontaktinformāciju.

Datu valsts inspekcija

Postenis

- Obligāta laicīga speciālista iesaiste ar datu apstrādi saistītu lēmumu pieņemšanā;
- Dalība augstākās un vidējās lēmumu pieņemēju sanāksmēs;
- Laicīga informācijas saņemšana par plānotajiem lēmumiem attiecībā uz datu aizsardzību;
- Dokumentēt iemeslus, kad netiek sekots padomam;
- Konsultācijas incidentu gadījumā;
- Nodrošināšana ar nepieciešamajiem resursiem;
- Atbalsts;
- Laiks;
- Resursi
- U.c.

Postenis II

- Nevar sodīt par savu uzdevumu izpildi;
- Sods var būt arī jebkādi draudi;
- Var atlaist par rupjiem pārkāpumiem, kas nav saistīti ar amata uzdevumu izpildi;
- Kontrakta stabilitāte;
- Interesu konflikts;

Tiek rekomendēts noteikt:

- Pozīcijas, kas nav savietojamas ar speciālista amatu;
- Iekšējo noteikumu izstrāde, kas ļauj novērst interešu konfliktu;
- Skaidrot, kas ir interešu konflikts;

Uzdevumi

- **VDAR 39.pants**
- Uzraudzīt atbilstību VDAR;
- Ietekmes novērtējuma izstrāde;
 - Vai ir jāveic ietekmes novērtējums;
 - Kāda metode jāizvēlas veicot ietekmes novērtējumu;
 - Ietekmes novērtējumu veikt pārzinim ar iekšējiem resursiem vai pieaicināt ārpalpojumu;
 - Kādus drošības pasākumus var veikt, lai mazinātu riskus;
 - Vai ietekmes novērtējums veikts atbilstoši;
 - Uzdots Ietekmes novērtējumu veikt datu aizsardzības speciālistam visticamākais radīs interešu konflikta situāciju.
- Prioritāšu noteikšana;
- Apstrāžu reģistra uzturēšana.
- Atbildības uzraudzība nenozīmē atbildību neatbilstības gadījumā. Atbildīgs ir pārzinis.

Datu valsts inspekcija

Datu subjekta informēšana

Datu valsts inspekcija

IKDIENĀ APSTRĀDĀ PERSONAS DATUS? IESKATIES!

Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasības tiks piemērotas jau no NĀKAMĀ (2018) GADA 25.maija

VISBIEŽĀK IZMANTOTIE PERSONAS DATI

personas vārds, uzvārds, tālruņa numurs, elektroniskā pasta adrese,
faktiskā vai deklarētā dzīves vietas adrese, personas vizuālais izskats,
personas pases dati, personas finansiālais stāvoklis, personas ģimenes stāvoklis

SENSITĪVIE PERSONAS DATI

veselības stāvoklis, filozofiskie vai politiskie uzskati, dalība arodbiedrībā,
religiskā pārliecība, etniskā izcelsme, ziņas par seksuālo dzīvi

- Uzzini vairāk: www.dvi.gov.lv

@Datuvalstsinspekcija

@Datu_inspekcija

Datu subjektu informēšanas pienākums

- Pirms savu datu nodošanas saņemt informāciju par plānoto to apstrādi (FPDAL 8.panta pirmā daļa)
- kas ir pārzinis, kāds ir apstrādes mērķis
- Ja dati nav iegūti no datu subjekta, tad, izpaužot tos trešajai personai, datu subjekts ir jāinformē (FPDAL 9.panta pirmā daļa)
- kas ir pārzinis, kāds ir apstrādes mērķis
- Pieprasīt informāciju par savu datu apstrādi (FPDAL 8.panta otrā daļa, 9.panta otrā daļa un 15.pants) – KĀDI dati ir pie pārziņa, KUR iegūti, KAM nodoti, kāds ir apstrādes PAMATS un MĒRĶIS u.c.
- Pieprasītā informācija ir jāsniedz mēneša laikā pēc pieprasījuma saņemšanas, rakstveidā un bez maksas.
- Būtiski ir pārliecināties par datu subjekta identitāti.

Call centre paziņojums **(šobrīd spēkā esošais regulējums)**

Saskaņā ar **Fizisko personu datu aizsardzības likuma 8.panta pirmo daļu**, datu subjektam sniedzamā informācija:

- **Pārzinis** – Datu valsts inspekcija;
- **Mērķis** – darba kvalitātes uzlabošana;
- **Pārziņa adrese** – ieraksta saglabāšanu un konfidencialitāti nodrošina Datu valsts inspekcija Rīgā, Blaumaņa ielā 11/13.

Tiesiskais pamats personas datu apstrādei – **Fizisko personu datu aizsardzības likuma 7.panta sestā daļa** - datu apstrāde ir nepieciešama, lai, ievērojot datu subjekta pamattiesības un brīvības, realizētu pārziņa vai tās trešās personas likumiskās intereses, kurai personas dati atklāti.

Call centre paziņojums

(sākot ar 2018. gada 25. maiju)

Saskaņā ar **Vispārīgās datu aizsardzības regulas (VDAR) 13. panta 1. punktu** datu subjektam sniedzamā informācija:

- **Pārzinis** – fiziska vai juridiska persona, publiska iestāde, aģentūra vai cita struktūra, kas viena pati vai kopīgi ar citām nosaka personas datu apstrādes nolūkus un līdzekļus (skatīt VDAR 4. panta 6. punktu)
- **Tiesiskais pamats** – saskaņā ar VDAR 6. pantu «Apstrādes likumīgums»;
- **Legitīmās intereses** – ja personas datu apstrāde pamatojas uz VDAR 6. panta 1. punkta f) apakšpunktu;
- **Datu aizsardzības speciālists** – ja ir norīkots (skatīt VDAR 37. pantu);
- **Datu saņēmēji** – fiziska vai juridiska persona, publiska iestāde, aģentūra vai cita struktūra, kurai izpauž personas datus – neatkarīgi no tā, vai tā ir trešā persona vai nav (skatīt VDAR 4. panta 9. punktu);
- **Datu nodošana uz trešo valsti** – ja pārzinis plāno nodot personas datus ārpus Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstīm;
- **Pārziņa adrese** – pārziņa juridiskā adrese.

Datu valsts inspekcija

Veicot videonovērošanu

Šobrīd spēkā esošais
regulējums

VIDEONOVĒROŠANA

Mērķis: Noziedzīgu nodarījumu novēršana un atklāšana saistībā ar īpašuma aizsardzību

Pārzinis: (uzņēmuma nosaukums)
Juridiskā adrese: (adrese)

Sākot ar 2018. gada 25. maiju

VIDEONOVĒROŠANA

Mērķis: Noziedzīgu nodarījumu novēršana un atklāšana saistībā ar īpašuma aizsardzību

Pārzinis: (uzņēmuma nosaukums)

Tiesiskais pamats:

Legitīmās intereses:

Datu aizsardzības speciālists:

Datu saņēmēji:

Datu nodošana uz trešo valsti:

Juridiskā adrese: (adrese)

Datu valsts inspekcija

Papildus sniedzamā informācija

Pašlaik, ja datu subjekts prasa

- Iespējamie datu saņēmēji
- Datu subjekta tiesības piekļūt datiem un izdarīt tajos labojumus
- Atbildes sniegšanas brīvprātība, sekas
- Tiesiskais pamats

Saskaņā ar VDAR 13. panta 2.punktu informācija sniedzama datu iegūšanas laikā

- Datu uzglabāšanas ilgums
- Par tiesībām piekļūt saviem datiem, kā arī uz datu pārnēsāmību
- Tiesības atsaukt piekrišanu
- Tiesības iesniegt sūdzību uzraudzības iestādei
- Par pienākumu personas datus sniegt un sekām
- Automatizēta lēmuma pieņemšana

Var uzskatīt, ka datu subjekta informēšana tiks nodrošināta, ja tas saņem līdzšinējo nosacīti pamatinformāciju par datu apstrādi (pārzinis, adrese, mērķis), papildinot ar informāciju, kur atrast pārējo VDAR noteikto obligāti sniedzamo informāciju.

Datu valsts inspekcija

Datu valsts inspekcijas aktivitātes 2017.gada desmit mēnešos, gatavojoties Vispārīgās datu aizsardzības regulas piemērošanas uzsākšanai

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/679 (2016.gada 27.aprīlis) par fizisko personu personu datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) prasības tiks piemērotas sākot ar

2018. gada 25. maiju.

Lai veicinātu sabiedrības izpratni par Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasībām un piemērošanu fizisko personu datu apstrādi un aizsardzību, Datu valsts inspekcija regulāri organizē informatīvās lekcijas un nodrošina pārstāvību citu iestāžu un komersantu organizētajos semināros, diskusijās un konferencēs.

Laika periodā no 2017. gada 2. janvāra līdz 31. oktobrim Datu valsts inspekcija organizēja un nodrošināja iestāžu pārstāvību 37 pasākumos.

#1

Informatīvās lekcijas

Apdrošināšanas brokeru asociācija
Lāzmares novada pašvaldība
Kuldīgas rajona tiesībsargs
Rīgas sociālās aprūpes centrs "Mācītājs"
Tukuma novada dome
Talsu novada pašvaldība
Rīgas iedzīvotāji
Bauskas novada pašvaldība
Jelgavas pilsētas pašvaldība
Latvijas Alternatīvā finanšu pakalpojumu asociācija
Kuršmes apgabaltiesa
Valsts iedzīvotāju dienests
AS "Augstspriegumu tīkls"
Latvijas Tīrārstu, ārstu un operatoru asociācija

#2

Semināri, konferences

Dienas Rīgas "Organizācijas un dati"
Data Security Solutions "Digital Era 2017"
Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija
Nacionālā bruņinieku spēki
Finanšu un kapitāla tirgus komisija
Sērums festivāls "Lampa"
ZAB "BOO Law" un LIAA "Personu datu aizsardzības nodrošināšana"
CERT.lv un ISACA "Kiberspēki"
Data Security Solutions "DSS TISC 2017"
CYBERCOPS AND EU GDPR "LABYRINTH"
Latvijas Republikas reģionālās pašvaldību domniekņu nodarbes
Aizkraukles novada pašvaldība "Būvniecības iespējas un modernizācija"

#3

Saīkšanas, diskusijas

Eiropas Savienības mēneša "Eiropas datu aizsardzības dienas"
Valsts policijas dienests
Latvijas Pašvaldību savienība
Latvijas Republikas Centrālās vēstniecība
Latvijas Pašvaldību savienība
Bērnu tiesību aizsardzības komisija
Parlāmu presinstitūta asociācija
Finanšu un kapitāla tirgus komisija
Finanšu ministrija, Latvijas Pašvaldību savienība, Latvijas Komercentru asociācija
Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera
Valsts imigrācijas dienests, Tieslietu ministrija, Valsts darba inspekcija, Finanšu ministrija
CERT.lv
Rīgas pilsētas Latvijas priekšizvēlētais tīkls

Datu valsts inspekcija izsaka pateicību informatīvo lekciju, semināru, diskusiju un konferenču dalībniekiem un organizētājiem par saturīgām diskusijām un izrādīto interesi.

12 soļi, lai sagatavotos Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasību ieviešanai

Lai palīdzētu sagatavoties pārmaiņām Datu valsts inspekcija pārtulkojusi un publicējusi 12 soļus veiksmīgam darbam.

Oriģinālavots: Information Commissioner's Office «Preparing for the General Data Protection Regulation (GDPR) 12 steps to take now»

Informācija pieejama Datu valsts inspekcijas mājaslapā:

<http://www.dvi.gov.lv/lv/zinas/12-soli-veiksmigam-darbam/>

Atbildība

- Datu subjekta tiesību un brīvību aizsardzība un pārziņu un apstrādātāju pienākumi un atbildība, arī saistībā ar uzraudzības iestāžu uzraudzību un īstenotajiem pasākumiem, **prasa skaidri sadalīt pienākumus saskaņā ar šo regulu**, tostarp arī tajos gadījumos, kad pārzinis apstrādes nolūkus un līdzekļus nosaka kopā ar citiem pārziņiem, vai gadījumos, kad apstrādes darbības tiek veiktas pārziņa vārdā. (VDAR 79. apsvērums)
- Pārzinim vai apstrādātājam būtu jākompensē jebkurš kaitējums, kurš personai var būt nodarīts tādas apstrādes rezultātā, kura pārkāpj šo regulu. (VDAR 146. apsvērums)
- Pārzinis ir atbildīgs par atbilstību VDAR 5.panta (Personas datu apstrādes principi) 1. punktam un var to uzskatāmi parādīt (“pārskatatbildība”).

Datu valsts inspekcija

Paldies par uzmanību!

**Datu valsts inspekcija
Blaumaņa iela 11/13-15, Rīga, LV-1011**

**Konsultācijas un informāciju pa tālruni sniedz darba dienās no
plkst. 13.00 līdz 16.00 (pirmdien- ceturtdien, piektdien no plkst. 13.00 –
15.00)**

Tel.: 67223131

Fakss: 67223556

**E-pasts: info@dvi.gov.lv
www.dvi.gov.lv**

**@Datuvalstsinspekcija
@Datu_inspekcija**